

Sectorplan 40 Baggerspecie

I Afbakening

Baggerspecie is materiaal dat is vrijgekomen uit de bodem via het oppervlaktewater of de voor dat water bestemde ruimte.

Baggerspecie kan verontreinigd zijn met diverse stoffen als bijvoorbeeld (zware) metalen, PAK, minerale olie, PCB's en overige POP's (persistente organische verontreinigende stoffen), asbest of kwik. Dit sectorplan ziet toe op al deze verontreinigingen in de baggerspecie, behalve kwik.

De volgende afvalstoffen vallen onder de reikwijdte van dit sectorplan:

Afvalstoffen	Toelichting
Baggerspecie, al dan niet verontreinigd met diverse stoffen.	<ul style="list-style-type: none"> Voor de definitie van baggerspecie sluit het sectorplan aan op de definitie van baggerspecie zoals opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit: <i>materiaal bestaande uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter.</i> Het gaat in dit sectorplan uitsluitend om partijen baggerspecie met ten hoogste 20 gewichtsprocenten bodemvreemd materiaal, al dan niet verontreinigd met diverse stoffen; Baggerspecie die bewezen ongevaarlijk is en die op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) mag worden verspreid en ook op die manier wordt verspreid valt niet onder dit sectorplan. Baggerspecie verontreinigd met kwik valt niet onder dit sectorplan.

Baggerspecie is POP-houdend wanneer het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van [Verordening \(EU\) 2019/1021](#) (verder: POP-verordening) gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde.

In paragraaf IV is een nadere toelichting opgenomen op de afbakening, alsook een overzicht van afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen van dit sectorplan, maar vallen onder andere delen van het LAP.

II Minimumstandaard

Minimumstandaard voor vergunningverlening

	Afvalstoffen / deelstroom	Minimumstandaard voor verwerking (en eventuele voorwaarden)
a	Baggerspecie die direct kan worden toegepast ¹ conform het Bal	<p>Nuttige toepassing volgens de normen² die zijn vastgelegd voor het betreffende toepassingsgebied volgens het Bal en met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> het algemene beleid voor het vergunnen van menghandelingen (hoofdstuk D.4 beleidskader) en in het bijzonder mengen met/van grond en baggerspecie (par D.4.4.6 beleidskader); en de voorwaarden voor gebruik in 'noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen' (paragraaf hoofdstuk B.12, par. B.12.9.2 beleidskader). <p>In afwijking van het voorgaande mag zoute baggerspecie worden gestort in een daarvoor geschikt baggerspeciedepot of op een daarvoor geschikte stortplaats, indien verspreiden in zout water conform het Bal niet mogelijk is.</p>

¹ Onder toepassen valt in dit sectorplan niet het verspreiden (zie paragraaf I).

² In het Bal wordt onderscheid gemaakt in verschillende milieubelastende activiteiten met baggerspecie. Op grond van het besluit moet bij het toepassen van afvalstoffen sprake zijn van nuttige toepassing in de zin van de Wm. Het begrip nuttige toepassing is uitgewerkt in [hoofdstuk A.4](#) van het beleidskader.

b	POP-houdende baggerspecie	<p>Thermisch behandelen/reinigen, waarbij de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Na reinigen vervolgens verwerken volgens a.</p> <p>Ingeval thermisch reinigen vanwege de aard van andere verontreinigingen dan POP's niet mogelijk is, is extractief reinigen toegestaan. Voor zover het bij extractief reinigen ontstane residu en/of de baggerspeciefractie POP-houdend afval zijn, moeten deze thermisch worden gereinigd waarbij de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Het reinigingsresidu moet vervolgens worden gestort. Nuttige toepassing van het residu is niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie.</p>
c	<p>Baggerspecie die niet direct kan worden toegepast conform het Bal</p> <p>(alleen van toepassing wanneer - op basis van paragraaf I – de aanwezigheid van POP's niet tot ander beleid leidt)</p>	<p>Storten in een daarvoor geschikt baggerspeciedepot of op een daarvoor geschikte stortplaats.</p> <p>Reiniging en/of bewerking gericht op nuttige toepassing is alleen toegestaan wanneer de baggerspecie na verwerking voldoet aan de normen die zijn vastgelegd voor het betreffende toepassingsgebied en met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het algemene beleid voor het vergunnen van menghandelingen (hoofdstuk D.4 beleidskader) en in het bijzonder mengen met/van grond en baggerspecie (par D.4.4.6 beleidskader); en • de voorwaarden voor gebruik in 'noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen' (hoofdstuk B.12, paragraaf B.12.9.2 beleidskader). <p>In aanvulling daarop geldt voor baggerspecie dat reiniging of immobilisatie voorafgaand aan nuttige toepassing is toegestaan, met als restrictie dat geen baggerspecie mag worden gemengd ten behoeve van immobilisatie dan wel direct mag worden geïmmobiliseerd wanneer die ten minste één van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan 120% van de referentiewaarde 'Industrie'.</p>
d	Reinigingsresidu vrijkomend bij reiniging van baggerspecie als bedoeld onder c	<p>Storten op een daarvoor geschikte stortplaats.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nuttig toepassen van het residu door middel van immobilisatie is niet toegestaan. Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume. • Indien het residu uitsluitend voor wat betreft de brandbare verontreinigingen niet toepasbaar is als bedoeld in het Bal, is thermisch reinigen ten behoeve van nuttige toepassing toegestaan.

In bijzondere gevallen dat baggerspecie onder meerdere categorieën valt, moet worden voldaan aan de eisen van alle van toepassing zijnde categorieën.

III Grensoverschrijdend transport

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor overbrenging vanuit of naar Nederland zijn opgenomen in het [hoofdstuk B.13](#) 'Grensoverschrijdend transport van afvalstoffen' van het beleidskader.

In [bijlage F.10](#) is een gedetailleerde beslisboom opgenomen t.b.v. het vaststellen of overbrenging t.b.v. een bepaalde verwerking op basis van [hoofdstuk B.13](#) kan worden toegestaan. De uitwerking voor dit sectorplan is hieronder gegeven. Deze uitwerking geldt

- voor overbrenging binnen de Europese Unie, en
- voor invoer van buiten de Europese Unie en uitvoer naar buiten de Europese Unie, tenzij
 - uit [hoofdstuk B.13](#), paragraaf B.13.2.2 van het beleidskader iets anders volgt en/of
 - toetsing aan verordening [1013/2006/EG](#) (EVOA) al direct leidt tot bezwaar (bijvoorbeeld op basis van art. 36 van de verordening).

POP-houdende baggerspecie

POP's moeten worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Overbrenging van POP-houdende afvalstoffen vanuit of naar Nederland moet altijd worden aangemerkt als overbrenging

vanuit of naar Nederland voor (voorlopige) verwijdering³. Dit geldt ook als het merendeel van de afvalstoffen uiteindelijk - na vernietiging van de aanwezige POP's - nuttig wordt toegepast. Bij overbrenging naar Nederland moet de beoogde verwerking bovendien voldoen aan de Regeling verwijdering PCB's.

Overbrenging vanuit Nederland:

<i>Overbrenging vanuit NL:</i>	<i>In beginsel toegestaan?</i>	<i>Toelichting, voorwaarden of uitzondering</i>
<i>(voorlopige) nuttige toepassing:</i>		
t.b.v. voorbereiding voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.
t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling	Ja	<ul style="list-style-type: none"> Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort of anderszins verwijderd dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader hoofdstuk B.13, paragraaf B.13.5.2) en/of tenzij de mate van nuttige toepassing lager is dan gangbaar is bij verwerking van de afvalstof in Nederland. Voor baggerspecie die valt onder paragraaf a geldt dat elke mate van storten (behoudens een eventueel reinigingsresidu) te hoog is. Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder c, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie het beleidskader hoofdstuk B.13, paragraaf B.13.5.2).
	Nee	<ul style="list-style-type: none"> Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b) omdat uitsluitend overbrenging t.b.v. verwijdering is toegestaan. Voor reinigingsresidu (paragraaf II onder d), tenzij geen sprake is van diffuse verspreiding van anorganische verontreinigingen en de organische verontreinigingen worden vernietigd.
t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	<ul style="list-style-type: none"> Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b) omdat uitsluitend overbrenging t.b.v. verwijdering is toegestaan. Voor reinigingsresidu (paragraaf II onder d), tenzij geen sprake is van diffuse verspreiding van anorganische verontreinigingen en de organische verontreinigingen worden vernietigd.
	Ja	Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a en c, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie het beleidskader hoofdstuk B.13 , paragraaf B.13.5.2).
<i>(voorlopige) verwijdering:</i>		
t.b.v. verbranden*	Nee	Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, omdat nuttige toepassing mogelijk is.
	Ja	<ul style="list-style-type: none"> Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b), mits alle POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet en er niet alsnog een deel van de afvalstof wordt gestort. De behandelde baggerspecie moet vervolgens nuttig worden toegepast. Indien blijkt dat door de gehalten en/of aard van de aanwezige verontreinigingen er geen voor nuttige toepassing geschikte baggerspecie kan ontstaan, is overbrenging vanuit Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering in beginsel toegestaan onder voorwaarde dat als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook hoofdstuk B.13, paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader). Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder c, indien de verwerking gericht is op het thermisch verwijderen van de verontreinigingen. De behandelde baggerspecie moet vervolgens nuttig worden toegepast.

³ De Regeling verwijdering PCB's noemt expliciet de handelingen D8, D9, D10, D12 en D15, ofwel uitsluitend handelingen van verwijdering. Op basis van art. 7, lid 2 en bijlage V, deel 1 van de [POP-verordening](#) zijn D9, D10, R1 en R4 mogelijk, maar voor de laatste 2 geldt een uitzondering voor PCB-houdende afvalstoffen. Ook hier blijven dus alleen D-handelingen over en betreft het dus altijd verwijdering.

		<ul style="list-style-type: none"> Voor reinigingsresidu (paragraaf II onder d): <ul style="list-style-type: none"> – tenzij dit leidt tot verspreiding van de verontreinigingen via nuttige toepassing van de assen; – mits als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook hoofdstuk B.13, paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader).
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten ⁴	Nee	Voor baggerspecie die valt onder paragraaf II onder a, omdat nuttige toepassing mogelijk is.
	Ja	<ul style="list-style-type: none"> Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b), mits het gaat om een handeling als bedoeld onder D9 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen waarbij alle POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet en er niet alsnog een deel van de afvalstof wordt gestort. De behandelde baggerspecie moet vervolgens nuttig worden toegepast. Voor baggerspecie vallend onder paragraaf II onder c, indien de bewerking gericht is op het verwijderen van verontreinigingen en de gereinigde specie vervolgens wordt gerecycled. Voor reinigingsresidu als bedoeld in paragraaf II onder d, mits als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook hoofdstuk B.13, paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader).
t.b.v. storten	Nee	<ul style="list-style-type: none"> Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, b en c, op grond van nationale zelfverzorging en/of omdat (voor POP-houdende baggerspecie) andere vormen van (voorlopige) verwijdering vereist zijn. Voor residu als bedoeld in paragraaf II onder d op grond van nationale zelfverzorging, tenzij het gaat om residu waarvoor uit de kennisgeving blijkt dat het residu betreft wat voortkomt uit de verwerking van buitenlandse baggerspecie in Nederland én waarvoor geldt dat het teruggevoerd <i>moet</i> worden naar het land van herkomst om daar te worden gestort. Zie voor uitgebreide uitleg over deze uitzondering hoofdstuk B.13, paragraaf B.13.4.1.3 van het beleidskader.

* Hieronder valt ook thermische reiniging wanneer die vanwege de aanwezige verontreinigingen (POP's) als verwijdering moet worden aangemerkt.

Overbrenging naar Nederland:

Overbrenging naar NL:	In beginsel toegestaan?	Toelichting, voorwaarde of uitzondering
<i>(voorlopige) nuttige toepassing</i>		
t.b.v. voorbereiden voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.
t.b.v. recycling	Ja	Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a en c, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.
	Nee	<ul style="list-style-type: none"> Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b) omdat uitsluitend overbrenging t.b.v. verwijdering is toegestaan. Voor residu als bedoeld in paragraaf II onder d, tenzij deze verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.
t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a en c, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.
	Nee	<ul style="list-style-type: none"> Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b) omdat uitsluitend overbrenging t.b.v. verwijdering is toegestaan. Voor residu als bedoeld in paragraaf II onder d, tenzij deze verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.
<i>(voorlopige) Verwijdering</i>		
t.b.v. verbranden*	Ja	<ul style="list-style-type: none"> Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b), indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.

⁴ Dit betreft alle verwijderingshandelingen anders dan D1 en D10 uit de bijlage I Kra, alsook verwijderingshandelingen niet genoemd in de Kra.

		<p>Indien de baggerspecie na eventuele reiniging niet voor nuttige toepassing geschikt is, moet de baggerspecie teruggevoerd worden naar het land van herkomst of overgebracht naar een derde land. Uit het kennisgevingsdossier moet blijken dat hierover afspraken met het land van herkomst zijn gemaakt (zie ook hoofdstuk B.13, § B.13.4.1.3. beleidskader).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder c, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.
	Nee	<ul style="list-style-type: none"> • Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, omdat nuttige toepassing mogelijk is. • Voor reinigingsresidu als bedoeld in paragraaf II onder d, tenzij: <ul style="list-style-type: none"> – geen sprake is van verspreiding van de verontreinigingen via nuttige toepassing van de assen,; en – als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook hoofdstuk B.13, paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader).
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten ⁴	Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b), indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard. Voor POP-houdende baggerspecie geldt dat: indien de baggerspecie na eventuele reiniging niet voor nuttige toepassing geschikt is, moet de baggerspecie teruggevoerd worden naar het land van herkomst of overgebracht naar een derde land. Uit het kennisgevingsdossier moet blijken dat hierover afspraken met het land van herkomst zijn gemaakt (zie ook hoofdstuk B.13, paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader). • Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder c, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard. • Voor reinigingsresidu als bedoeld in paragraaf II onder d, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard, tenzij als vervolghandeling alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging en/of wettelijke bepalingen).
	Nee	<ul style="list-style-type: none"> • Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, omdat nuttige toepassing mogelijk is.
t.b.v. storten	Ja	Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder c, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard <u>en</u> de baggerspecie afkomstig is uit een bovenstrooms gebied ⁵ .
	Nee	<ul style="list-style-type: none"> • Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, op grond van nationale zelfverzorging en/of op grond van nationale wettelijke bepalingen en/of omdat nuttige toepassing mogelijk is. • Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II, onder b), op grond van nationale zelfverzorging en/of omdat andere vormen van (voorlopige) verwijdering vereist zijn. • Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder c indien niet afkomstig uit een bovenstrooms gebied⁵. • Voor het residu als bedoeld in paragraaf II onder d, op grond van nationale zelfverzorging, tenzij uit de kennisgeving blijkt dat het residu betreft dat resulteert uit de bewerking in het buitenland van in Nederlandse wateren vrijgekomen baggerspecie en deze na voorlopige verwerking naar Nederland moet worden teruggevoerd om in Nederland te worden gestort. Zie voor uitgebreide uitleg over deze uitzondering hoofdstuk B.13, paragraaf B.13.4.1.3 van het beleidskader.

* Hieronder valt ook thermische reiniging wanneer die vanwege de aanwezige verontreinigingen (POP's) als verwijdering moet worden aangemerkt.

⁵ Zie paragraaf V onder punt 4 voor de afbakening van het begrip 'bovenstrooms gebied'.

IV Overwegingen bij de afbakening

Baggerspecie

Onder baggerspecie wordt het materiaal verstaan dat is vrijgekomen via het oppervlaktewater. Met het oppervlaktewater wordt bedoeld op het gehele gebied waarop de Waterwet betrekking heeft, inclusief uiterwaarden en droogstaande beddingen. Het Besluit bodemkwaliteit definieert baggerspecie als:

materiaal bestaande uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter. Het LAP sluit bij deze definitie aan.

Een partij baggerspecie mag maximaal 20 gewichtsprocent bodemvreemd materiaal bevatten om te mogen worden toegepast als baggerspecie in het kader van het Bal. Door bijvoorbeeld te zeven kan het percentage bodemvreemd materiaal onder de 20 gewichtsprocent worden gebracht, zodat alsnog sprake is van baggerspecie. In het Bal is een toelichting opgenomen van bodemvreemd materiaal. Daarin is onder meer aangegeven dat steenachtig materiaal of hout in de bodem aanwezig kan zijn. Ander materiaal, zoals plastics, mogen alleen sporadisch voorkomen.

Baggerspecie is sediment dat op de bodem van de meeste watergangen ligt. Dit sediment ontstaat door erosie van de oever, afspoeling, riooloverstorten, lozingen van schepen, depositie, en plantaardige productie. Het baggeren van het sediment is nodig om het gewenste profiel voor scheepvaart, waterafvoer of de waterkwaliteit te handhaven. In het sediment kunnen (ernstige) verontreinigingen aanwezig zijn die vervolgens in de baggerspecie terecht komen. Soms is de waterbodem verontreinigd op plaatsen waar voor de watervoerende functie of voor de scheepvaart niet gebaggerd hoefde te worden.

De in de afbakening en minimumstandaard opgenomen concentratiegrenswaarden hebben betrekking op de gemeten concentraties. Dit betreffen niet de concentraties voor standaard bodem, zoals bedoeld in het Bbk.

Relatie LAP en Bal

In het Bal (§3.2.26 en § 4.124) staat wat wordt bedoeld met het toepassen van baggerspecie. Het LAP legt geen beperkingen op aan de toepassing of het verspreiden van baggerspecie in de zin van het Bal. Het is wel mogelijk dat baggerspecie eerst verwerkt moet worden voordat toepassing conform het Bal kan plaatsvinden. Ook kan baggerspecie niet altijd gezamenlijk met ander afval worden verwerkt. In dat geval stelt het LAP eisen aan de verwerking van de baggerspecie en andere afvalstoffen (minimumstandaard). Bovendien is het gelijktijdig met baggerspecie storten van afvalstoffen in oppervlaktewater niet toegestaan, omdat naast het verbod op lozen behoudens waterwetvergunning een moratorium op het uitbreiden van de stortcapaciteit geldt. Het moratorium geldt niet voor baggerspecie. Het storten van afval, niet zijnde baggerspecie, in baggerspeciedepots valt wel onder het moratorium en wordt niet toegestaan.

Vergelijkbare, maar niet onder dit sectorplan vallende afvalstoffen

Onderstaand – niet limitatief bedoeld – overzicht geeft afvalstoffen/materialen weer die vergelijkbaar zijn met de afvalstoffen uit dit sectorplan maar *niet* onder de reikwijdte van dit sectorplan vallen:

Afvalstoffen of materiaal	Toelichting of verwijzing
Sediment (baggerspecie) dat binnen het oppervlaktewater wordt verplaatst met het oog op het beheer van water en waterwegen of om overstromingen te voorkomen of de gevolgen van overstromingen en droogte te verminderen, of met het oog op landwinning, indien bewezen is dat het sediment niet gevaarlijk is.	Zie beleidskader . Verplichtingen uit hoofde van andere toepasselijke communautaire wetgeving dan de Kaderrichtlijn afvalstoffen zijn onverminderd van kracht.
Niet gevaarlijke baggerspecie die op grond van het Besluit bodemkwaliteit mag worden verspreid en ook op die manier wordt verspreid.	Toepassing vindt conform het Bbk plaats.
Baggerspecie met meer dan 20 gewichtsprocenten bodemvreemd materiaal	Zie beleidskader .
Kwikhoudende baggerspecie	Zie SP82 (Kwikhoudend afval)

Euralcodes in relatie tot dit sectorplan

De volgende Euralcodes *kunnen* betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit sectorplan: 170505; 170506; 190205; 190206.

Deze opsomming is indicatief. Euralcodes kunnen namelijk relevant zijn voor meerdere sectorplannen. Voor de feitelijke afbakening van wat onder dit sectorplan valt, is paragraaf I van het sectorplan bepalend en niet deze opsomming van Euralcodes (zie ook [hoofdstuk D.5](#) Omgaan met Eural, van het beleidskader).

V Toelichting en specifieke aandachtspunten bij dit sectorplan

Het beleidskader is de basis voor het afvalbeheer en beleidsuitvoering. Dit sectorplan geeft de specifieke invulling van de onderdelen 'minimumstandaard' en 'grensoverschrijdend transport' voor de in de afbakening genoemde afvalstoffen. Waar dit sectorplan afwijkt van het beleidskader is het sectorplan leidend. Het is belangrijk dat iedereen die betrokken is bij afvalbeheer ook kennis neemt van het beleidskader.

Specifiek voor de praktijk van vergunningverlening zijn de volgende hoofdstukken van het beleidskader in het bijzonder van belang:

- Wettelijke reikwijdte van het LAP ([Deel A.2.3](#)).
- Voorwaarden voor afwijken van het LAP bij vergunningverlening ([Deel A.2.6](#)).
- Het algemene beleid rond het gescheiden houden van afvalstoffen ([Deel B.3](#)).
- Het beleid rond en het vergunnen van inzamelen ([Deel B.4](#)).
- Het beleid rond op- en overslaan van afvalstoffen ([Deel B.5](#)).
- Taken en bevoegdheden van de verschillende overheden betrokken bij afvalbeleid en beleidsuitvoering waaronder ook de provincies en de gemeenten ([Deel C](#)).
- Specifieke aandachtspunten voor vergunningverlening ([Deel D](#) integraal) met specifiek:
 - Het principe van de minimumstandaard voor verwerking ([D.2](#)).
 - Omgaan met de minimumstandaard bij gedeeltelijke (voor)behandeling en het opnemen van sturingsvoorschriften om te borgen dat de totale verwerking conform de minimumstandaard plaatsvindt ([D.2.2.4.2](#)).
 - Aandachtspunten Acceptatie- en verwerkingsbeleid afvalverwerkers ([D.3](#)), met ook aandacht voor specifieke uitzonderingen. Mengen van afvalstoffen ([D.4](#))
- Omgaan met de Eural ([Deel D.5](#)).

Uit het beleidskader, wet- en regelgeving en andere info zijn bovendien ook onderstaande aspecten van specifiek belang:

1. Aandachtspunten t.a.v. de hele verwerkingsketen

Gescheiden houden van de afvalstoffen

Gescheiden houden van afvalstoffen is van belang vanaf het ontstaan van afvalstoffen tot en met het afvalverwerkingsproces, om te zorgen dat de afvalstoffen minimaal volgens de minimumstandaard verwerkt kunnen worden. Basis hiervoor zijn de afvalcategorieën.

Baggerspecie valt onder één van volgende categorieën van bijlage II Bal⁶:

- [Categorie 98](#): Toepasbare grond of baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' (grond) of 'niet verontreinigd' (baggerspecie) als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.
- [Categorie 99](#): Toepasbare grond of baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'wonen' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.
- [Categorie 100](#): Toepasbare grond of baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'industrie' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.
- [Categorie 101](#): Toepasbare baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'licht verontreinigd' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.
- [Categorie 102](#): Toepasbare baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'matig verontreinigd' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit, met uitzondering van baggerspecie die valt onder categorie 107.
- [Categorie 105A](#): Niet-toepasbare baggerspecie die een gevaarlijke afvalstof is en die is

⁶ De lijst met afvalcategorieën is overgenomen in [bijlage 5](#) van dit LAP en waar nodig van extra toelichting voorzien.

ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit, en die niet behoort tot categorie 107.

- **Categorie 105B:** Niet-toepasbare baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit, en die niet behoort tot categorie 107.
- **Categorie 107A:** Baggerspecie die een gevaarlijke afvalstof is, waarvan het gehalte aan stoffen, vermeld in bijlage IV bij de verordening persistente organische verontreinigende stoffen, ten minste gelijk is aan de in die bijlage aangegeven grenswaarde.
- **Categorie 107B:** Baggerspecie die geen gevaarlijke stof is, waarvan het gehalte aan stoffen, vermeld in bijlage IV bij de verordening persistente organische verontreinigende stoffen, ten minste gelijk is aan de in die bijlage aangegeven grenswaarde.

Op basis van de wetgeving en het beleid rond het gescheiden houden zoals beschreven in [hoofdstuk B.3](#) moeten afvalstoffen van deze categorie in beginsel gescheiden worden gehouden van elkaar, van andere categorieën afvalstoffen en niet-afvalstoffen. Zie het beleidskader [hoofdstuk B.3](#) (Gescheiden houden van afvalstoffen) voor de algemene regels voor het gescheiden houden van afvalstoffen of [hoofdstuk D.4](#) (Mengen van afvalstoffen) voor de voorwaarden waaronder mengen met een vergunning kan worden toegestaan.

2. Aandachtspunten t.a.v. producent/ontdoener van de afvalstoffen

In artikel 3.39 (mengen voorafgaand aan inzameling of afgifte) van het Bal is het mengen van afvalstoffen, behoudens enkele uitzonderingen, als een milieubelastende activiteit aangewezen. In artikel 3.40 Bal is geregeld in welke gevallen het mengen van afvalstoffen vergunningplichtig is en in welke gevallen niet. Wil een bedrijf afvalstoffen die gescheiden moeten worden gehouden toch mengen, dan is die activiteit vergunningplichtig. [Hoofdstuk D.4](#) van het beleidskader beschrijft onder welke voorwaarden het mengen van afvalstoffen kan worden vergund.

3. Aandachtspunten t.a.v. inzameling/vervoer van de afvalstoffen

De onder 1 genoemde aandachtspunten rond gescheiden houden van de afvalstoffen zijn ook van belang bij inzameling/vervoer ten einde de verwerking volgens de minimumstandaard niet te frustreren (doelmatigheidsprincipe). Hiervoor is op grond van artikel 10.47 eerste lid van de [Wet milieubeheer](#) in het [Besluit inzamelen afvalstoffen](#) een bepaling opgenomen (artikel 1b) dat ook inzamelaars afvalstoffen die gescheiden worden aangeboden, gescheiden moeten houden. Dit geldt voor alle afvalstoffen.

4. Aandachtspunten t.a.v. het verwerken van de afvalstoffen

Mengen t.b.v. verwerking (algemeen)

Zoals onder 1 is aangegeven dient deze afvalstof gescheiden te worden gehouden van andere afvalstoffen en niet-afvalstoffen, tenzij in de vergunning of op basis van algemene regels is bepaald dat deze afvalstof mag worden gemengd met andere afvalstoffen of met niet-afvalstoffen. Zie de voorwaarden voor het vergunnen van menghandelingen in [hoofdstuk D.4](#) van het beleidskader (Mengen) en in het bijzonder [paragraaf D.4.4.6](#) (Mengen van grond en baggerspecie).

Toelichting op de minimumstandaard

Baggerspecie kan, afhankelijk van de verontreinigingen en de fysisch/chemische samenstelling, worden gereinigd met onder andere thermische, natte of biologische reinigingstechnieken.

In het Bal (§3.2.26 en § 4.124) staat wat wordt bedoeld met het toepassen van baggerspecie. Hier is ook te vinden wanneer het toepassen van baggerspecie is toegestaan. Hiermee wordt voorkomen dat ongewenste of overtollige materialen worden gestort onder de noemer van een werk of een bodemtoepassing. Voorts mag geen grotere hoeveelheid van die bouwstoffen of baggerspecie worden toegepast dan volgens gangbare maatstaven nodig is voor het functioneren van de toepassing (artikel 4.1270 Bal).

De minimumstandaard voor POP-houdende baggerspecie is afgestemd op de [POP-verordening](#).

In de minimumstandaard en het Bbk worden verschillende concentratiegrenswaarden gebruikt. Voor PCB-houdende baggerspecie wordt dit hier toegelicht.

- Minimumstandaard a heeft betrekking op baggerspecie die direct kan worden toegepast conform het Bbk. In bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit 2022 is voor baggerspecie kwaliteitsklasse B een maximale waarde voor PCB-totaal opgenomen van 1 mg/kg d.s. Deze waarde geldt voor standaard bodem. De hoogte van de gemeten waarde is afhankelijk van percentages organische stof en lutum (zie bijlage G van de Regeling). Een standaardwaarde van 1 mg/kg d.s. in

baggerspecie komt overeen met een gemeten concentratie PCB-totaal van maximaal 3 mg/kg d.s. De werkelijke hoogte van de maximale gemeten waarde is dus afhankelijk van de percentages organische stof en lutum.

- Op grond van de minimumstandaard b moet bij een concentratie PCB-totaal hoger dan 50 mg/kg d.s. de baggerspecie zodanig worden verwerkt dat de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar omgezet. Dit betreft de gemeten concentratie PCB-totaal.

Direct en niet direct toepasbare baggerspecie

Het wettelijk kader voor het toepassen en het verspreiden van baggerspecie wordt gevormd door het Bal en het [Besluit bodemkwaliteit](#) (Bbk). Het Bal en het Bbk maken onderscheid tussen verschillende toepassingsmogelijkheden met bijbehorende toetsingskaders. Voor de toetsingskaders wordt onderscheid gemaakt tussen het generieke beleid en het gebiedspecifieke beleid. Voor het toepassen of het verspreiden van een partij baggerspecie bestaan de volgende mogelijkheden:

- toepassen op de landbodem of in het oppervlaktewater, waaronder grootschalige toepassingen. Voor zowel de toepassing van grond als baggerspecie gelden hierbij dezelfde regels;
- verspreiden in het oppervlaktewater of over het aangrenzende perceel.

Baggerspecie die vanwege de kwaliteit niet direct kan worden toegepast of verspreid, moet worden gereinigd of gestort. In dit sectorplan wordt onderscheid gemaakt naar baggerspecie die direct kan worden toegepast en baggerspecie die niet direct kan worden toegepast. Baggerspecie is toepasbaar als deze voldoet aan de maximale waarden voor toepassingen als bedoeld in de Regeling bodemkwaliteit. De maximale waarden zijn droge stofgehalten en hebben dus betrekking op ontwaterde baggerspecie. Baggerspecie is direct toepasbaar als deze zonder voorafgaande reiniging voldoet aan de maximale waarden voor toepassing als bedoeld in de Regeling bodemkwaliteit 2022. Direct toepasbare baggerspecie mag wel ontwaterd worden.

Verder zijn de volgende bepalingen van belang bij het verwerken tot een toepasbare baggerspecie en bij het toepassen van baggerspecie:

- Tijdelijk handelingskader PFAS⁷

Er gelden regels voor de hoeveelheden PFAS in de baggerspecie, het zogeheten '[tijdelijk handelingskader PFAS](#)'. Dit handelingskader moet worden gezien tegen de achtergrond van het Besluit Bodemkwaliteit en geeft tegen die achtergrond landelijk invulling aan de wettelijke zorgplichten in de Wet bodembescherming, de Waterwet en het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ten tijde van het opstellen van de tweede wijziging van LAP3 lopen nog onderzoeken naar de stofeigenschappen van verschillende stoffen uit de PFAS-groep, mobiliteit in grondwater, uitlogingskarakteristieken en bio-accumulatie (ophoping van stoffen in levende organismen). Ook wordt er nog aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd en worden er metingen gedaan in het oppervlaktewater. Op basis van deze onderzoeken worden definitieve normen voor het toepassen van (grond en) baggerspecie op de land- en waterbodem afgeleid. Dat vormt de basis voor een definitief handelingskader, dat wordt verwerkt in de Regeling bodemkwaliteit 2022.

- Aandachtspunten bij de productie van een bouwstof

Het Bal en het [Besluit bodemkwaliteit](#) geven de eisen weer die gesteld worden aan bouwstoffen. Deze eisen zijn dus ook van belang voor bouwstoffen (deels) geproduceerd uit afvalstoffen. Bovendien kent het besluit een aantal beperkingen ten aanzien van het mengen van afvalstoffen met andere afvalstoffen of met niet-afvalstoffen ten einde aan de gestelde eisen als bouwstof te voldoen. Het Besluit bodemkwaliteit stelt voor de bescherming van de bodem kwaliteitseisen aan toe te passen baggerspecie. Daarnaast volgen ook uit het hoofdstuk 'Mengen van afvalstoffen' van het beleidskader enkele belangrijke restricties voor het verwerken van afvalstoffen gericht op inzet als bouwstof. Bij het vergunnen van de verwerking van afvalstoffen tot bouwstoffen zal aan al deze voorwaarden moeten worden voldaan. Zie hiervoor [hoofdstuk D.4](#), paragraaf D.4.4.5 van het beleidskader 'Mengen t.b.v. productie van een bouwstof' en paragraaf D.4.4.6 'Mengen met/van grond of baggerspecie'.

- Productie van immobilisaten

Voor baggerspecie geldt aanvullend dat reiniging of immobilisatie voorafgaand aan nuttige toepassing is toegestaan, met als restrictie dat geen baggerspecie mag worden gemengd ten behoeve van immobilisatie dan wel direct mag worden geïmmobiliseerd wanneer die ten minste

⁷ PFAS is een verzamelnaam voor meer dan 6.000 verschillende poly- en perfluoralkylstoffen. PFAS kunnen risico's hebben voor de gezondheid en vervuilen het milieu.

één van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan 120% van de referentiewaarde 'Industrie'.

In aanvulling op het bovenstaande geldt dat immobilisatie van reinigingsresidu met het oogmerk dit vervolgens nuttig toe te passen niet is toegestaan. Zie voor de achtergronden hiervan [hoofdstuk D.4](#) (Mengen) van het beleidskader.

- *Inzet in noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen*

In het beleidskader paragraaf B.12.10.2 is verwoord dat bij gebruik in 'noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen' de inzet van ter verwijdering aangeboden materialen de voorkeur heeft boven de inzet van bouwstoffen, al dan niet geproduceerd uit afvalstoffen. Dit betekent dat gebruik van geproduceerde bouwstoffen in 'noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen' uitsluitend is toegestaan in gevallen waarin het realiseren van deze voorzieningen met ter verwijdering aangeboden afvalstoffen niet mogelijk is. Zie voor een uitgebreide toelichting [hoofdstuk B.12](#), § B.12.10.2 van het beleidskader.

Voor storten in water is het bovenstaande niet van toepassing.

De toepassing van grond/baggerspecie is alleen toegestaan wanneer is voldaan aan §3.2.26 en §4.124 Bal. Hiermee wordt voorkomen dat ongewenste of overtollige materialen worden gestort onder de noemer van een bodemtoepassing. Voorts mag geen grotere hoeveelheid van die bouwstoffen of grond/baggerspecie worden toegepast dan volgens gangbare maatstaven nodig is voor het functioneren van de toepassing (artikel 4.1270 Bal).

Storten van baggerspecie, bovenstroomse gebieden

Voor dit sectorplan is sprake van afwijkend beleid ten opzichte van het in hoofdstuk B.12 beschreven stortbeleid. Storten is de gewenste wijze van afvalbeheer voor afvalstoffen die, al dan niet tijdelijk, niet nuttig kunnen worden toegepast of niet kunnen worden verbrand. Daarmee staat storten op de laatste plaats in de afvalhiërarchie. Voor baggerspecie wordt een uitzondering gemaakt met betrekking tot het stortbeleid, gezien het belang van een doelmatig beheer van de waterwegen. De overheid heeft een belangrijke verantwoordelijkheid om de natte infrastructuur en de waterhuishouding op peil te houden. Daar komen verplichtingen uit voort. Daarvoor is een adequate en milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van verontreinigde baggerspecie noodzakelijk.

Bij dergelijke baggerwerkzaamheden komen grote volumes baggerspecie vrij. Vanwege de fysische en chemische eigenschappen van baggerspecie is reinigen van de baggerspecie in bepaalde gevallen niet mogelijk of gaat dit gepaard met hoge kosten, mede door de grote volumes. De verplichtingen van de overheid mogen niet gehinderd worden door een stagnatie in het verwerken/reinigen of storten van baggerspecie. Dat houdt in dat de minimumstandaard voor de verwerking van baggerspecie die niet direct kan worden toegepast, het storten van deze stroom in een baggerspeciedepot of op een stortplaats mogelijk houdt. Dat wil niet zeggen dat deze baggerspecie altijd in een baggerspeciedepot of op een stortplaats gestort wordt. Waar reinigen van deze baggerspecie milieuhygiënisch verantwoord en kostentechnisch haalbaar is, wordt de baggerspecie niet gestort.

Deel 2 van het [Beleidsstandpunt Verwijderen Baggerspecie \(1993\)](#) bevat richtlijnen voor de locatiekeuze en inrichting van stortplaatsen voor baggerspecie. Deze richtlijnen vormen voor het bevoegd gezag het beoordelingskader voor de aanleg en inrichting van nieuwe baggerspeciedepots voor het storten van baggerspecie die geen gevaarlijk afval is.

Nationale zelfverzorging en uitzondering voor baggerspecie uit bovenstroomse gebieden

In [hoofdstuk B.13](#), § B.13.4.1. van dit LAP is beschreven dat Nederland gekozen heeft om een beroep te doen op het principe van nationale zelfverzorging voor storten. Het Nederlandse afvalstoffenbeleid is er dan ook op gericht om Nederlands afval dat geen andere bestemming dan storten kan krijgen ook in Nederland te storten. Ook blijven de grenzen voor te storten afvalstoffen afkomstig uit het buitenland gesloten. Hierop wordt een uitzondering gemaakt voor baggerspecie afkomstig van bovenstroomse gebieden.

Deze geografische begrenzing voor het storten van buitenlandse baggerspecie uit bovenstroomse gebieden is ingesteld omdat Nederland wél zorg wil dragen voor een milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van baggerspecie die mogelijk anderszins door de stroming van rivieren sowieso naar Nederland meegevoerd zou kunnen worden. Nederland ligt in het deltagebied van de rivieren Rijn, Maas en Schelde. Stromend water heeft voldoende energie om klei, zand en zelfs grind mee te voeren. Een deel van het door de rivieren meegevoerde sediment zakt in Nederland

naar de bodem. Ook de rivieren de Elbe, Eems en Wezer die in Noord-Duitsland uitmonden in de Waddenzee voeren slib aan die in Nederland naar de bodem zakt. Deze gebieden tezamen worden in dit sectorplan aangeduid als bovenstrooms gebied.

In de bovenstroomse gebieden van bijvoorbeeld de Schelde, Rijn en Maas bevindt zich verontreinigd sediment. Dit verontreinigde sediment kan ongewenst diffuse verontreinigingen in de benedenstroomse gebieden in Nederland veroorzaken. In het verleden hebben landen als België, Duitsland en Frankrijk, maar ook Nederland, het "op stroom" zetten van baggerspecie toegepast als werkbare en betaalbare oplossing om van verontreinigde baggerspecie af te komen. Op plekken in het bovenstroomse gebied waar zich nog verontreinigd sediment op de waterbodem bevindt, zorgt stromend water er voor dat dit verontreinigde sediment Nederland vanzelf zal bereiken. Om te voorkomen dat dit in de toekomst weer gebeurt kunnen de baggerspeciedepots in Nederland als milieuhygiënisch alternatief worden aangeboden voor baggerspecie afkomstig uit bovenstroomse gebieden met als doel de waterkwaliteit in Nederland in goede staat te houden.

Nederland kan echter niet verantwoordelijk zijn voor een milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van baggerspecie die niet afkomstig is uit bovenstroomse gebieden en uit overige landen. Deze landen hebben een eigen verantwoordelijkheid op dit gebied. Invoer voor storten van baggerspecie afkomstig uit andere gebieden dan bovenstroomse gebieden, is dan ook niet toegestaan.

VI Overige informatie

[Handreiking Besluit bodemkwaliteit](#)